

**JÄLKISANAT TEESEIHIN ALUEVALTAUKSIA
EDELLYTTÄVÄN ERILLISRAUHAN
VIIPYMÄTTÖMÄSTÄ SOLMIMISESTA**

* *
*

Edellä esitetyt teesit esitin tammikuun 8 p:nä 1918 puolueyöntekijäin suppeassa neuvottelussa. Niiden käsittely osoitti, että tästä kysymyksestä on puolueessa kolme mielihäilyä: noin puolet neuvottelun osanottajista kannatti vallankumouksellista sotaa (tätä kantaa nimitettiin joskus „moskovalaiseksi”, sillä sen hyväksyi ennen muita järjestöjä puolueemme Moskovan aluekomitean byroo¹⁰³); sitten noin neljäsosa kannatti Trotskia, joka ehdotti „julistamaan sotatilan päättyneeksi, demobilisoimaan armeijan ja kotiuttamaan sen, mutta olemaan allekirjoittamatta rauhaa”, ja lopuksi noin neljäsosa kannatti minua.

Puolueessa muodostunut asiointi muistuttaa mielestäni tavattomasti vuoden 1907 kesällä muodostunutta asiointia, jolloin bolshevikkien valtaenemmistö oli III Duuman boikotoinnin kannalla ja jolloin minä samanaikaisesti Danin kanssa puolustin Duumaan osallistumista ja jouduin sen takia mitä ankarimpien hyökkäilyjen kohteeksi opportunistini takia. Objektiiivisesti on kysymys nykyin aivan analoginen: herätteenään mitä parhaimmat vallankumoukselliset vaikuttimet ja parhaat puolueperinteet puolueyöntekijäin enemmistö, kuten silloinkin, ihastuu „loistavaan” tunnukseseen *käsittämättä uutta* yhteiskunnallis-taloudellista ja poliittista tilannetta ja ottamatta huomioon *olosuhteiden muuttumista*, mikä vaatii muuttamaan pikaisesti, jyrkästi taktiikkaa. Koko väittelyni, kuten silloinkin, on keskitettävä sen selvittämiseen, että marxismi vaatii ottamaan huomioon objektiiiviset olosuhteet ja niiden muuttumisen, että kysymys on asetettava konkreettisesti, noita olosuhteita vastaavasti, että perusmuutoksena on nyt

Venäjän Neuvostotasavallan luominen, että niin meille *kuin kansainvälisen sosialisminkin kannalta katsoen* tärkeintä on säilyttää tämä tasavalta, joka jo on aloittanut sosialistisen vallankumouksen, että Venäjän taholta aloitettavan vallankumouksellisen sodan tunnus olisi tällä haavaa vain joko fraasi ja pelkkä demonstraatio tai objektiivisesti se olisi samaa kuin joutua imperialistien virittämään ansaan, imperialistien, jotka tahtovat *saada* meidät jatkamaan *imperialistista* sotaa, niin kauan kuin olemme vielä heikkoja, ja *murskata* nuoren Neuvostotasavallan mahdollisimman helpolla tavalla.

„Olen entisellä Leninin kannalla” — huudahti eräs nuori moskovalainen (nuoruus on tämän puhujaryhmän tärkeimpiä avuja). Ja samainen puhuja moitti minua siitä, että kertailen muka samoja perusteluja, joita puolustuskantalaiset esittivät Saksan vallankumouksen epätodennäköisyydestä.

Siinäähän se pulma onkin, että moskovalaiset tahtovat säilyttää entisen *taktillisen* näkökannan eivätkä itsepäisesti halua nähdä, että *objektiivinen* tilanne *on muuttunut* ja muodostunut *toisenlaiseksi*.

Kertaillessaan kiihkeästi entisiä tunnuksia moskovalaiset eivät ole ottaneet huomioon edes sitä, että kaikista meistä bolsheveikeista on tullut nyt puolustuskantalaisia. Sillä kukistettuamme porvariston, revittyämme ja paljastettuamme salaiset sopimukset, ehdotettuamme kaikille kansoille rauhaa todella...*

Kirjoitettu
tammikuun 8 ja 11 (21 ja 24) p:n
välisenä aikana 1918

Julkaistu ensi kerran v. 1929
XI Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

* Käsikirjoitus katkeaa tähän. Toim.

